

پنومونی چیست؟

ذات‌الریه بیماری التهاب پارانیشیم (بافت) ریه‌ها است که عامل آن چندین نوع ویروس، باکتری مختلف، قارچ، مایکوپلاسما و انگل است. کیسه‌های هوای ریه‌های بیمار مبتلا به سینه پهلو پر از چرک و مایع دیگری می‌شود و در نتیجه تنفس سخت می‌شود. هر دو نوع ویروسی و باکتریایی ذات‌الریه به سرعت بروز می‌یابد و اگر درمان نشود، خطرناک خواهد بود. پنومونی در اکثر موارد به صورت سرماخوردگی عادی یا **سرفه** شدید بروز می‌یابد، اما عفونت‌های باکتریایی بدون وجود علائم سرماخوردگی در مراحل اولیه شروع می‌شود.

علائم عمومی پنومونی

- سرفه (در بعضی از انواع پنومونی ممکن است خط سبز یا زرد رنگ یا حتی خلط خونی با سرفه خارج شود)
- تب، که می‌تواند خفیف یا شدید باشد
- لرز
- تنگی نفس، که ممکن است تنها در زمان بالا رفتن از پله رخ دهد
- درد تیز یا احساس فرو کردن چاقو در قفسه سینه که با کشیدن نفس عمیق یا سرفه تشدید و بدتر می‌شود
- سردرد
- تعریق زیاد و پوست سرد مرطوب
- از دست دادن اشتها، نداشتن انرژی یا حال نداشتن، خستگی
- گیجی و سرگیجه بخصوص در افراد سالمند

علائم پنومونی باکتریال (پنومونی که توسط باکتری ایجاد شده

باشد) با پنومونی ویرال (پنومونی ویروسی) فرق دارد:

- در پنومونی باکتریال درجه حرارت ممکن است تا ۱۰۵ درجه فارنهایت بالا برود. این پنومونی موجب تعریق شدید، افزایش سریع تنفس و نبض می‌شود. لب‌ها و بستر ناخن‌ها به رنگ آبی در می‌آیند که علت آن کاهش اکسیژن خون است. وضعیت ذهنی بیمار ممکن است به هم خورده و دچار گیجی یا هذیان شود.
- علائم اولیه پنومونی ویروسی همانند علائم آنفلوآنزا است: تب، سرفه خشک، سردرد، درد عضلات، ضعف. در طی ۱۲ تا ۳۶ ساعت تنگی نفس بیشتر شده، سرفه بدتر شده و مقادیر اندکی خلط خارج می‌شود. تب بالا و کبود شدن لب‌ها دیده می‌شود.

ارزیابی تشخیصی

- ✓ اولین ملاک تشخیصی، یافتن ارتشاح ریوی در رادیوگرافی سینه است.
- ✓ شمارش گلبولهای سفید خون ممکن است افزایش یافته باشد.

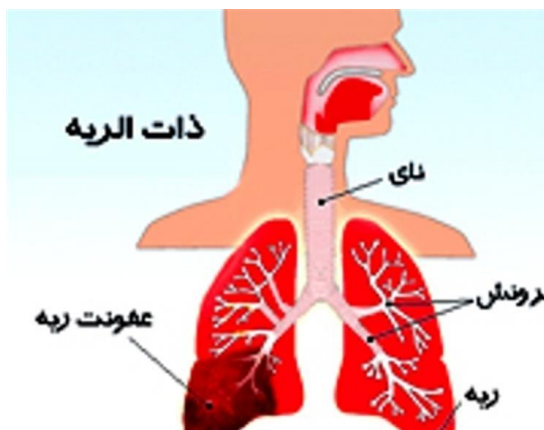
درمان

- معیارهای اساسی درمان شامل: آنتی بیوتیک درمانی، استراحت، تجویز مایعات خوراکی فراوان و استفاده از تب‌بر می‌باشد.
- جهت کمک به تخلیه ترشحات میتوان از بخور استفاده کرد.
- در صورت شدید بودن علائم تنفسی بستری در بیمارستان لازم است.

پیشگیری

پنومونی از راه مجاری تنفسی منتقل می‌شود. زمانی که بیمار سرفه یا عطسه می‌کند، اگر میکروب‌های خارج شده از راه مجاری تنفسی وارد بدن فرد دیگری شود، بیماری سرایت خواهد کرد. میکروهای عامل پنومونی باعث بروز بیماری‌های دیگری مانند برونشیت، سرماخوردگی و التهاب مخاط بینی (رینیت) می‌شود. البته این میکروب‌ها گاهی باعث هیچ‌گونه بیماری نمی‌شود.

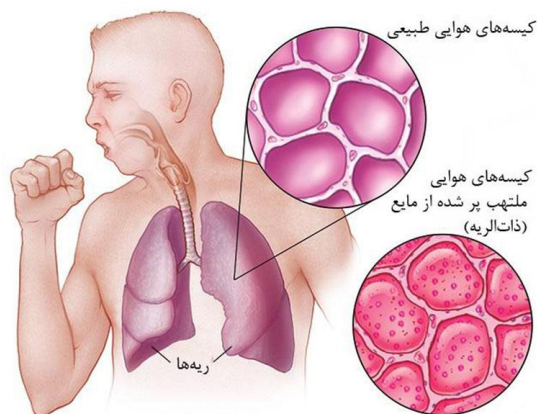
اگر کسی در خانه‌ی شما دارای عفونت دستگاه تنفس یا گلو است، لیوان و ظروف غذاخوری او را از بقیه جدا کرده و دست‌های خود را مرتب بشوئید بخصوص اگر با دستمال‌های استفاده شده و کثیف او برخورد دارید.

بنام خدا

بیمارستان دکتر ساجدی مادیشتر

پنومونی (ذات الریه)

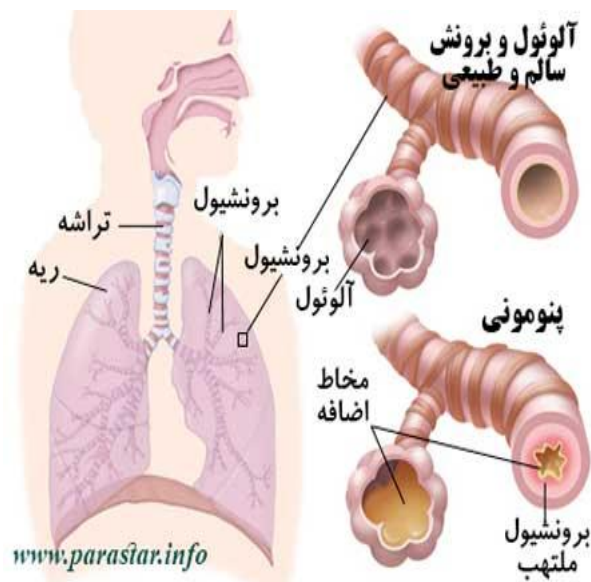

با تشکر از:

تدوین کننده :

معصومه عبداللهی - سوپروایزر آموزشی

بهمن - ۱۳۹۸

منابع:

<https://drsheykholeslami.com>

<https://iranpediatrician.ir>

کتاب آموزش به بیمار و خانواده تالیف فاطمه غفاری و

همکاران - ۱۳۸۸

<https://parastar.info/index.php/pneumonia-teaching>

مراقبت در منزل

برای درمان باید بیمار مایعات زیاد نوشیده و بسیار استراحت کند تا بدنش بتواند با عفونت بجنگد.

اگر شما مبتلا به پنومونی باکتریایی بوده و پزشک برای شما آنتی بیوتیک تجویز کرده است، داروها را بر اساس جدول زمانی و تا زمان توصیه شده مصرف کنید. این به شما کمک می‌کند تا سریع‌تر بهبود یافته و از انتشار عفونت به دیگر اعضای خانه جلوگیری می‌کند. برای تنفس صدادار، پزشک ممکن است نبولایزر یا افشانه تجویز کند.

پیش از استفاده از هر دارویی برای درمان سرفه، از پزشک سؤال کنید چرا که متوقف کننده‌های سرفه، مانع از تمیز کردن خلط‌ها توسط ریه می‌شوند که می‌تواند در برخی از انواع پنومونی مشکل‌ساز باشد. داروهای سرفه و سرماخوردگی بدون نسخه، برای کودکان زیر شش ماه توصیه نمی‌شوند.

دمای بدن خود را حداقل یک بار در صبح و یک بار در بعد از ظهر گرفته و اگر از (۳۸٫۹ درجه سانتی‌گراد) بیشتر بود با پزشک تماس بگیرید.

اگر لب‌ها و ناخن‌ها به رنگ خاکستری یا آبی درآمدند با پزشک تماس بگیرید، چرا که این رنگ‌ها نشان‌دهنده‌ی این موضوع هستند که ریه‌ها اکسیژن کافی دریافت نمی‌کنند. اگر بالای ۶۵ سال دارید، سیستم ایمنی شما ضعیف شده است یا به بیماری مزمن مانند بیماری مزمن قلبی، ربوی، کلیوی، کبدی، آسم و یا دیابت دچار هستید، باید واکسن پنوموکوک را دریافت کنید. همچنین باید به خوبی از خود مراقبت کنید و برای پیشگیری از ابتلا به پنومونی و بروسه، واکسن آنفلوانزا بزنید.